

В рамках наступних етапів бенчмаркінга проводиться оцінка відповідуючих характеристик підприємств-конкурентів, вибирається підприємство-еталон, проводиться детальний аналіз відповідуючих бізнес-процесів, які і визначають основні конкурентні переваги з метою перенесення його досвіду в практику роботи своєї компанії.

Висновки. В Україні бенчмаркінг застосовується сьогодні лише поряд з великими компаніями, переважно маючи контакти з зарубіжними

партнерами і орієнтованими на світові стандарти. В українському малому і середньому бізнесі на сьогоднішній день більшість керівників не знають про еталонне порівняння як об'єкта управління, маючи науково-методичну базу і визнання у всьому світі. Однак потенціал такого управлінського інструмента необхідно і можливо реалізувати, поступово вводячи бенчмаркінг в практику управління українськими компаніями.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Джеймс Х. Харрінгтон. Що може зробити бенчмаркінг для вашої організації : http://www.elitarium.ru/2010/02/03/chto_mozhet_benchmarking.html
2. Жаболенко М. В. Особливості застосування бенчмаркінга на підприємствах / М. В. Жаболенко // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції вчених, студентів і практиків Ласпі, Автономна республіка Крим, 9-10 жовтня 2008 р.
3. Карпінська Г. В., Волошина Т. М. Реструктуризація підприємств виноградарства в рамках базових стратегій розвитку // Регіональний збірник наукових праць з економіки. – Донецьк : Донецький економіко-гуманітарний інститут МОН України – 2010 р. - С. 146-150.
4. Панчук А. С. Особливості використання бенчмаркінга в Україні / А. С. Панчук, А. Павлова http://www.rusnauka.com/13_NPN_2010/Economics/65558.doc.htm
5. Інтернет ресурси: <http://shabo.ua/>, http://konsultant.in.ua/articles/benchmarking_osobennosti_primenenia http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekonomist/2010_10/22.pdf, <http://www.fbulvar.com.ua/> <http://www.vinograd-ua>.

УДК 334.012.33:332.025.12:663.5 (477)

Мельничук О.І., канд. екон. наук, асистент
Одеський державний аграрний університет

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СПИРТОВОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Розкрито сутність державного регулювання спиртової галузі України в умовах сьогодення; розглянуто історичні етапи розвитку організаційного механізму державного регулювання спиртової галузі нашої країни та розроблено напрями його удосконалення.

Ключові слова: державне регулювання, економіка, галузь, спирт, приватна власність, підприємство, виробництво, реалізація.

Essence of government control of alcoholic industry of Ukraine is exposed in modern terms; the historical stages of development of organizational mechanism of government control of alcoholic industry of our country are considered and directions of his improvement are developed.

Keywords: government control, economy, industry, alcohol, private property, enterprise, production, realization.

Вступ. Історично склалося, що виробництво і реалізація спирту як стратегічно важливого продукту завжди знаходились під пильним наглядом держави. На сьогоднішній день в Україні всі спиртні заводи належать до державної форми власності. Проблеми, що постали перед підприємствами спиртової галузі, а саме: високий рівень корупційності, відсутність ринків збуту, невміння керівників пристосуватись до ринкових умов, часті простой, незавантаженість виробничих потужностей, проблеми із постачанням сировини, відсутність надійної законодавчої бази, перетворили колись високорентабельне виробництво у збиткове. Вирішення цих проблем та ефективна господарська діяльність підприємств даної галузі в

ринкових умовах, можливі лише за участі держави і потребують продуманої та цілеспрямованої політики уряду.

Вітчизняними економістами багато уваги приділено теоретико-методологічним аспектам державного регулювання економіки. Так, сутність та значення державного регулювання економіки, його цілі, функції, методи досліджували в своїх працях Бандурка О.М., Дідківська Л.І., Головка Л.С., Куценко Т.Ф., Никифоров А.С., Петрова К.Я., Стельмашук А.М., Стеченко Д.М., Удодова В.І., Чистов С.М. та інші.

Дослідженням ролі держави в регулюванні вітчизняної спиртової галузі займались Валович М.,

Довгань А., Прутська О., Симоненко А., Степаненко Т., Шматкова Г., Українець А. та ін. Разом з тим, це питання залишається не достатньо вирішеним і потребує подальшого наукового супроводу.

Постановка завдання. На основі вивчення історичного розвитку та виявлення сучасних особливостей організаційного механізму державного регулювання спиртової галузі України розробити напрямки його удосконалення.

Результати. Поєднання ринкових та державних регуляторів дозволяє досягати соціально-економічних цілей суспільства, високої ефективності виробництва, стабільного економічного розвитку та забезпечувати соціальну справедливість. Державне регулювання в умовах ринкового господарства являє собою систему типових заходів законодавчого, виконавчого та контролюючого характеру, які здійснюють правомочні державні установи та суспільні організації з метою стабілізації та адаптації існуючої соціально-економічної системи до умов, що змінилися [1, с. 3]. Процес регулювання економіки потребує виконання комплексу організаційних, економічних, фінансових і управлінських заходів як складових ефективною реалізації політики суспільного розвитку.

Необхідність державного регулювання ринкової економіки впливає з об'єктивно притаманних державі економічних функцій. В умовах існування різних форм власності, роль державного регулювання полягає, з одного боку, у забезпеченні юридичного механізму їх реалізації, а з іншого — у спрямованому впливі на ринкові параметри, що забезпечують організацію функціонування економічної системи як цілого [1, с. 5-6].

Державне регулювання економіки (ДРЕ) є складовою частиною процесу відтворення. Його об'єктивна необхідність пояснюється потребою подолання вад ринкового саморегулювання та виконання економічних функцій держави. ДРЕ є чистим суспільним товаром, споживачами якого є всі члени суспільства, суб'єкти господарювання, громадські організації і т.п. Цей товар перетворюється у суспільне благо в тому разі, коли державне регулювання забезпечує економічну ефективність і соціальну справедливість [2, с. 14-15].

Літературні джерела свідчать, що до першої половини 19 ст. виготовлення етилового спирту і алкогольних напоїв в Російській імперії знаходилося під контролем держави і регламентувалось державою. Системи отримання доходів від продажу алкогольних напоїв за цей період багато разів змінювались (казенний продаж, відкуп) [3, с. 5].

В перші роки Радянської влади (починаючи з 1918 р.) працювала незначна кількість спиртових заводів, які виготовляли спирт для задоволення невідкладних потреб народного господарства; діяли найбільш крупні та середні заводи, а дрібні, які вціліли після націоналізації поміщицьких господарств, були в основному, законсервовані [3, с. 11]. В 1932 р. спиртові заводи (разом з лікеро-горілчаними) були об'єднані в главк союзного підпорядкування і підприємства почали управлятися через трести, підпорядковані Головспирту, який

входив до системи Наркомхарчпрому СРСР. Деякі невеликі спиртові заводи знаходилися в підпорядкуванні Міністерств промисловості продовольчих товарів союзних республік [3, с. 12]. В 1956 р. всі спиртові заводи із союзного підпорядкування були передані в систему республіканського підпорядкування.

Після розпаду Радянського Союзу структура управління спиртовою галуззю промисловості поступово змінюється. В Україні існував Держкомітет харчової промисловості. Він був органом центральної виконавчої влади, і в його підпорядкуванні знаходилися всі вітчизняні харчові підприємства. Концерн "Укрспирт" був створений як суб'єкт господарювання і виконував контролюючі функції та механізми управління галуззю. У 1996 р. на правах асоційованого членства до його складу входили всі спиртні і лікеро-горілчані заводи України.

З 2005 р. спиртовою галуззю опікується Міністерство аграрної політики та продовольства України. Регулювання ринку спирту здійснює дане Міністерство через Державний Концерн "Укрспирт", до складу якого входить 85 підприємств з державною формою власності (зокрема 76 спиртових заводів) та 23 асоційованих члени з різними формами власності.

Кабінет Міністрів України постановою № 672 від 28 липня 2010 року ліквідував державний концерн спиртової та лікеро-горілчаної промисловості (концерн «Укрспирт») і створив державне підприємство спиртової й лікеро-горілчаної промисловості (ДП «Укрспирт»), яке стало правонаступником концерну «Укрспирт» [4].

Державне підприємство спиртової та лікеро-горілчаної промисловості «Укрспирт» об'єднує всі потужності з виробництва спирту етилового й всі потужності з виробництва лікеро-горілчаних виробів, що належать державі. У зв'язку з цим відбувається реорганізація державних підприємств й об'єднань спиртової та лікеро-горілчаної промисловості, які відносяться до сфери управління Мінагрополітики, шляхом приєднання до державного підприємства «Укрспирт» зі створенням на базі реорганізованих підприємств окремих підрозділів.

ДП «Укрспирт» створено на базі майна концерну «Укрспирт», державних підприємств і об'єднань спиртової та лікеро-горілчаної промисловості з віднесенням підприємства до сфери управління Міністерства аграрної політики. Держпідприємство «Укрспирт» уповноважене здійснювати експорт етилового і плодового спирту та оптову торгівлю ними.

На рисунку 1 наведено інституції та процедури, що мають місце в державному регулюванні виробництва та реалізації спирту. До нормативно-правових актів, що регулюють діяльність підприємств спиртової галузі належать відповідні Укази Президента України, Закони України, Постанови КМУ, міністерств та відомств.

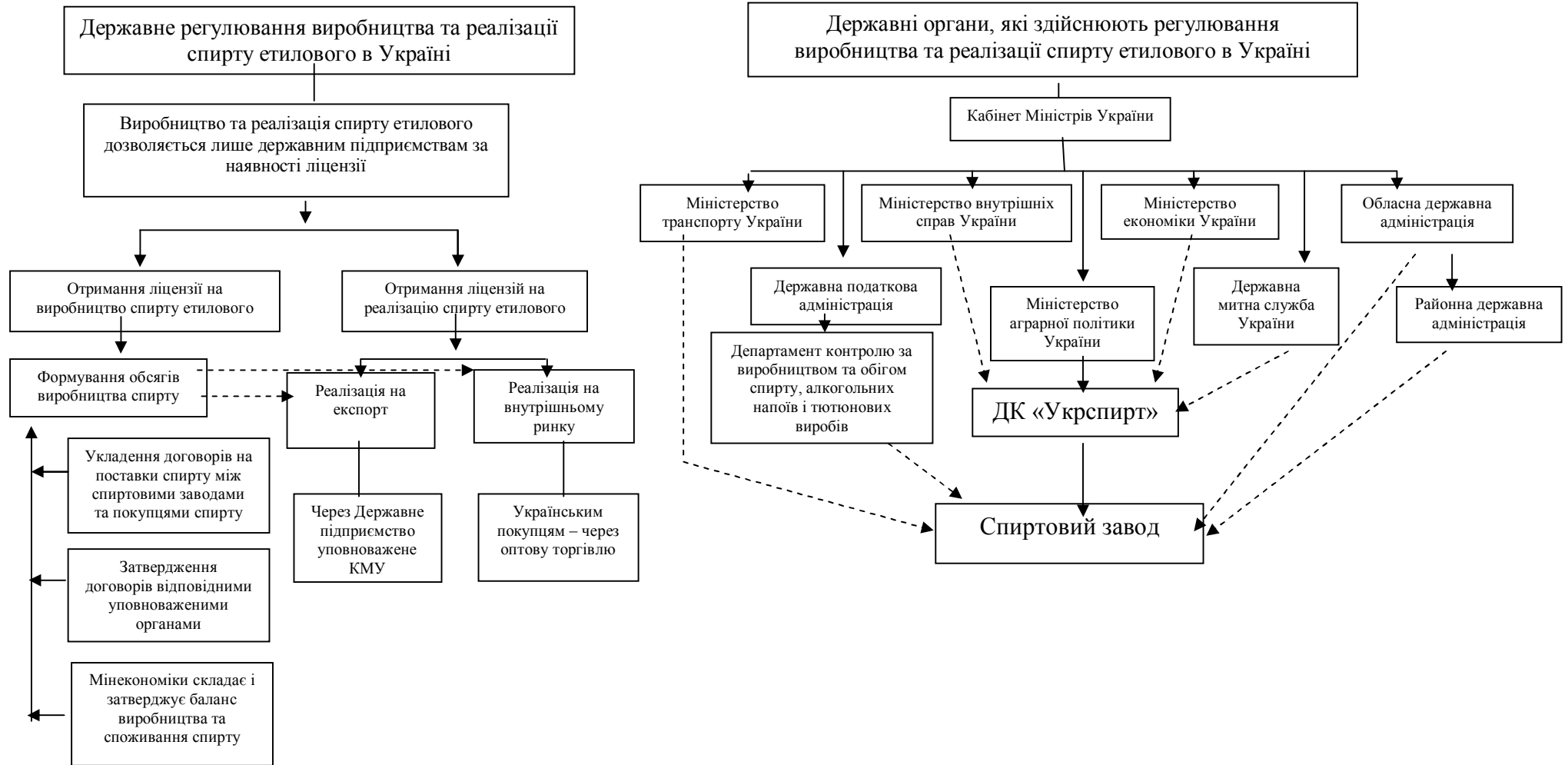

Рис. 1. Державне регулювання виробництва та реалізації спирту етилового в Україні

Основоположними з них є: Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», Постанова КМУ «Про затвердження Порядку визначення виробників і покупців спирту та здійснення контролю за його обігом», Програма розвитку спиртової галузі на 2007-2011 роки [5, 6, 7, 8].

Нормативно-правовими актами чітко фіксується, що виробництво спирту етилового (у тому числі як лікарського засобу), біоетанолу, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового може здійснюватися лише на державних підприємствах за наявності у них ліцензій [5]. Перелік підприємств, що мають право виробляти біоетанол, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Висновки. Отже, основними задачами держави у регулюванні спиртової галузі мають бути: розробка чіткої та надійної законодавчої бази; формування позитивного іміджу країни як надійного бізнес-партнера; розробка заходів державної підтримки та програм розвитку спиртової галузі; забезпечення квот на постачання українського спирту на ринки Євросоюзу; проведення аналізу та інвентаризації реального стану спиртових заводів і визначення двох їх категорій.

До першої категорії необхідно віднести ті підприємства, які слід перепрофілювати для виробництва біопалива, до другої - підприємства, призначені для приватизації виробниками лікеро-горілчаної продукції. Всі плани з реформування галузі в обов'язковому порядку мають узгоджуватися з галузевими асоціаціями.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Стеченко Д. М. Державне регулювання економіки : навч. посібник / Стеченко Д. М. - К. : МАУП, 2000. - 176 с. : іл. - Бібліогр. : С. 166-169.
2. Державне регулювання економіки : навч. посібник / С. М. Чистов, А. С. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін. - К. : КНЕУ, 2000. — 316 с.
3. Пыхов В. Г. Экономика, организация и планирование спиртового производства // Всеволод Гаврилович Пыхов – М. : Пищевая промышленность, 1973. - 260 с.
4. Постанова КМУ від 28.07.2010 № 672 "Про утворення Державного підприємства спиртової та лікеро-горілчаної промисловості".
5. Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» від 19 грудня 1995 року N 481/95-ВР.
6. Постанова «Про затвердження Порядку визначення виробників і покупців спирту та здійснення контролю за його обігом» від 29 серпня 2002 р. N 1266.
7. Програма розвитку спиртової галузі на 2007-2011 роки. Затверджена Наказом Міністерства аграрної політики України 16.10.2007 N 738.
8. Закон України від 11.01.2011 № 2902-VI "Про внесення зміни до Закону України "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації"

УДК 663.4.013:338.439.5 (477) : 339.138

СЕДІКОВА І.О., канд. екон. наук, КИЛИНЧУК О.Є., студ.
Одеська національна академія харчових технологій

СТРАТЕГІЇ ПРОСУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ПИВОВАРНОЇ ГАЛУЗІ

У статті розглянуто сучасні технології просування продукції пивоварної галузі. Проаналізовано ринок даної галузі, виявлено основні тенденції та перспективи розвитку. Запропоновано алгоритм організації стимулювання збуту на підприємствах пивоварної галузі.

Ключові слова: маркетингові комунікації, просування, законодавча база, пивоварна галузь, реклама.

Modern technologies of advancement of products of brewing industry are considered in the article. The market of this industry is analyzed, basic tendencies and prospects of development are deduced. The algorithm of organization of sales promotion by the enterprises of brewing industry is offered.

Keywords: marketing communications, advancements, legislative base, brewing industry, advertisement.

Вступ. У наш час роль маркетингової діяльності в підвищенні ефективності функціонування підприємств набуває великого значення. Український ринок продукції пивоварної галузі достатньо насичений у різних видах та цінових

категоріях. Увійти на нього та переконати споживачів у якості товару та втримати пріоритетні позиції для виробника стає все складніше. Сучасний маркетинг вимагає набагато більшого, ніж створити товар, що задовольняє потреби споживача. Підприємства мають